

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

Odporúčanie prijať rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení článok 22 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky

(ECB/2017/18)

(predložené Európskou centrálnou bankou)

(2017/C 212/04)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

I. ÚVOD

Všeobecný súd vydal 4. marca 2015 rozsudok vo veci T-496/11, *Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska proti Európskej centrálnej banke* (¹). Všeobecný súd rozhodol, že Európska centrálna banka (ECB) nemá právomoc nevyhnutnú na regulovanie zúčtovacích systémov, vrátane centrálnych protistrán. Z uvedeného dôvodu Všeobecný súd zrušil rámec politiky dohľadu Eurosystemu, ktorý ECB uverejnila 5. júla 2011, v rozsahu, v akom pre centrálnu protistranu stanovuje požiadavku ich umiestnenia v členskom štáte eurozóny.

Všeobecný súd však uviedol, že článok 129 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie upravuje zjednodušený mechanizmus zmeny vo vzťahu k niektorým článkom Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút ESCB“). Európskemu parlamentu a Rade to umožňuje zmeniť článok 22 štatútu ESCB v súlade s riadnym legislatívnym postupom na odporúčanie ECB alebo na návrh Komisie. Všeobecný súd dospel k záveru, že ak sa ECB domnieva, že mať právomoci regulovať centrálnu protistranu je nevyhnutné na riadne vykonávanie úlohy uvedenej v článku 127 ods. 2 štvrtá zarážka zmluvy, prináleží jej, aby normotvorcovi Únie navrhla zmenu uvedeného článku 22.

Očakáva sa, že významné zmeny tak na svetovej, ako aj európskej úrovni zvýšia riziká, ktoré predstavujú zúčtovacie systémy, najmä centrálnu protistranu, pre plynulé fungovanie platobných systémov a uskutočňovanie jednotnej menovej politiky, čo v konečnom dôsledku ovplyvní hlavný cieľ Eurosystemu, ktorým je udržiavať cenovú stabilitu.

Vzhľadom na uvedené ECB predkladá toto odporúčanie prijať rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení článok 22 štatútu ESCB. V súlade s článkom 40.3 štatútu ESCB Rada guvernérov prijala odporúčanie jednomyselne. Uverejní sa v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

II. VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Poruchy postihujúce centrálnu protistranu môžu mať vplyv na hlavný cieľ Eurosystemu, ktorým je udržiavať cenovú stabilitu, a to prostredníctvom viacerých kanálov. Po prvé, takéto poruchy môžu mať vplyv na likviditnú pozíciu úverových inštitúcií eurozóny a potenciálne tak narušit hladké fungovanie platobných systémov eurozóny. To by mohlo viesť k zvýšenému dopytu po likvidite centrálnej banky a možným výzvam pri uskutočňovaní jednotnej menovej politiky Eurosystemu. Po druhé, takéto poruchy môžu narušit fungovanie segmentov finančného trhu, ktoré sú kľúčové pre transmisíu menovej politiky.

Európsky parlament a Rada prijali v roku 2012 nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (²), ktoré okrem iného stanovuje regulačný rámec a rámec dohľadu s cieľom zabezpečiť, aby centrálnu protistranu boli bezpečné a spoľahlivé, a aby vždy spĺňali prísne požiadavky na organizáciu, výkon obchodnej činnosti a obozretné podnikanie. Tento regulačný rámec

(¹) ECLI: EU:T:2015:133.

(²) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

zahŕňa mechanizmus kolektívneho dohľadu vo forme kolégií, ktoré zabezpečujú zapojenie Eurosystému, dokonca aj v záťažových situáciách, v ktorých môže byť ohrozená menová stabilita. Okrem toho, vzhľadom na čoraz väčší systémový význam centrálnych protistrán, Európska komisia prijala návrh nariadenia o rámci na ozdravenie a riešenie krízových situácií centrálnych protistrán ⁽¹⁾.

Očakáva sa, že významné zmeny tak na svetovej, ako aj európskej úrovni zvýšia riziká, ktoré predstavujú zúčtovacie systémy, najmä centrálné protistrany, pre plynulé fungovanie platobných systémov a uskutočňovanie jednotnej menovej politiky, čo v konečnom dôsledku ovplyvní hlavný cieľ Eurosystému, ktorým je udržiavať cenovú stabilitu.

Po prvé, vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie bude mať významný vplyv na schopnosť Eurosystému vykonávať svoje úlohy centrálnej banky vydávajúcej euro. V súčasnosti centrálné protistrany usadené v Spojenom kráľovstve zúčtovávajú značné objemy transakcií v eurách: odhadované denné hodnoty repo obchodov denominovaných v eurách sú vo výške 101 miliárd EUR a odhadované denné hodnoty otvorených pozícií v úrokových swapoch denominovaných v eurách sú vo výške 33 biliónov EUR (približne 99 % trhu Únie) ⁽²⁾. Významná porucha, ktorá by mala vplyv na väčšiu centrálnu protistranu v Spojenom kráľovstve, by mohla viesť k vážnemu poklesu likvidity v rámci eurozóny. Na schopnosť Eurosystému monitorovať a riadiť riziká, ktoré predstavujú centrálné protistrany v Spojenom kráľovstve, bude mať nepriaznivý vplyv, ak sa na centrálné protistrany v Spojenom kráľovstve už nebude vzťahovať regulačný rámec a rámec dohľadu pre centrálné protistrany Únie podľa nariadenia (EÚ) č. 648/2012. Okrem toho súčasné mechanizmy výmeny informácií a spolupráce medzi ECB a Bank of England vo vzťahu k centrálnym protistram v Spojenom kráľovstve, ktorých významná časť obchodov prebieha v eurách, vychádzajú z mechanizmu kolektívneho dohľadu vo forme kolégií zavedeného na základe nariadenia (EÚ) č. 648/2012, ale nemôžu ho nahradiť. Centrálné protistrany v Spojenom kráľovstve môžu v budúcnosti namiesto toho podliehať režimu platnému podľa uvedeného nariadenia pre centrálné protistrany z tretích krajín.

Po druhé, centrálné zúčtovanie čoraz viac nadobúda cezhraničnú povahu a je čoraz viac systémovo dôležité. Na schôdzke na najvyššej úrovni v Pittsburghu v septembri 2009 sa vedúci predstavitelia krajín skupiny G20 dohodli, že všetky štandardizované zmluvy o mimoburzových derivátoch by sa mali zúčtovať prostredníctvom centrálnej protistrany. Vedúci predstavitelia krajín skupiny G20 v júni 2010 potvrdili tento záväzok a naplnili ho v Únii prostredníctvom nariadenia (EÚ) č. 648/2012. Integrácia finančných trhov Únie okrem toho znamená, že centrálné protistrany, ktoré primárne slúžili domácim potrebám a trhom, sa stávajú kľúčovými infraštruktúrami na finančných trhoch Únie. Tento vývoj viedol k výraznému zvýšeniu rozsahu a významu centrálnych protistrán v Únii a vo svete.

Po tretie, Európska komisia 13. júna 2017 predložila legislatívny návrh na zabezpečenie finančnej stability a bezpečnosti a spoľahlivosti centrálnych protistrán, ktoré majú systémový význam pre finančné trhy v Únii ⁽³⁾. Cieľom návrhu Komisie je na podporu rozvoja hlbších a lepšie integrovaných kapitálových trhov zaviesť integrovanejší dohľad orgánov dohľadu a povinnosti centrálnej emisnej banky. Zároveň sa snaží riešiť problémy vzniknuté v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Únie a zabezpečiť, aby centrálné protistrany zohrávajúce systémovú úlohu pre finančné trhy Únie podliehali zárukám ustanoveným v právnom rámci Únie.

V tejto súvislosti, a aby mohol Eurosystém ako centrálna banka vydávajúca euro uskutočňovať úlohu ustanovenú v legislatívnom návrhu, je mimoriadne dôležité, aby mal príslušné právomoci podľa Zmluvy a štatútu ESCB. Eurosystém by mal mať právomoc monitorovať a hodnotiť riziká, ktoré predstavujú centrálné protistrany uskutočňujúce zúčtovanie významného objemu transakcií v eurách. To by malo zahŕňať najmä regulačné právomoci na prijímanie záväzných hodnotení a požadovanie nápravných opatrení v úzkej spolupráci s ostatnými orgánmi Únie v reakcii na riziká, ktoré ovplyvňujú základné úlohy a hlavný cieľ Eurosystému. Okrem toho, ak je to nevyhnutné na ochranu stability eura, ECB by mala mať regulačné právomoci mimo rámca nariadenia (EÚ) č. 648/2012 na prijímanie dodatočných požiadaviek pre centrálné protistrany zapojené do zúčtovania významného objemu transakcií v eurách.

Vzhľadom na uvedené ECB zastáva názor, že na riadne vykonávanie jej základných úloh uvedených v článku 127 ods. 2 prvej a štvrtej zarážke zmluvy je nevyhnutné zveriť jej právomoc regulovať zúčtovacie systémy, najmä centrálné protistrany.

⁽¹⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rámci na ozdravenie a riešenie krízových situácií centrálnych protistrán a o zmene nariadení (EÚ) č. 1095/2010, (EÚ) č. 648/2012 a (EÚ) 2015/2365 [COM(2016) 856 final].

⁽²⁾ Kvantitatívne informácie zverejnené LCH.Clearnet Ltd podľa CPMI-IOSCO, január 2017.

⁽³⁾ COM(2017) 331 final.

Odporúčanie prijať**„ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,****ktorým sa mení článok 22 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 129 ods. 3,

so zreteľom na Štatút Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky, a najmä na jeho článok 40.1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej centrálnej banky,

so zreteľom na stanovisko Európskej komisie (*),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Medzi základné úlohy uskutočňované prostredníctvom Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) patrí definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie a podporovať plynulé fungovanie platobných systémov. Bezpečné a efektívne infraštruktúry finančného trhu, najmä zúčtovacie systémy, sú nevyhnutné na plnenie týchto základných úloh.
- (2) Aby sa dosiahli ciele ESCB a na účely vykonávania jeho úloh Európska centrálna banka (ECB) a národné centrálné banky môžu poskytovať zariadenia a ECB môže vydávať nariadenia na zabezpečenie účinnosti a spoľahlivosti zúčtovacích a platobných systémov v rámci Únie a voči iným krajinám.
- (3) Všeobecný súd vyniesol 4. marca 2015 rozsudok vo veci T-496/11, Spojené kráľovstvo proti ECB (¹), v ktorom rozhodol, že ECB nemá právomoc nevyhnutnú na regulovanie zúčtovacích systémov. Všeobecný súd uviedol, že článok 129 ods. 3 zmluvy umožňuje Európskemu parlamentu a Rade zmeniť článok 22 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút ESCB“) v súlade s riadnym legislatívnym postupom na odporúčanie ECB alebo na návrh Komisie. Súd dospel k záveru, že, ak sa teda ECB domnieva, že priznanie právomoci regulovať infraštruktúry, ktoré uskutočňujú zúčtovanie transakcií s cennými papiermi, je nevyhnutné na riadne vykonávanie úlohy uvedenej v článku 127 ods. 2 štvrtej zarážke ZFEÚ, prináleží jej, aby normotvorcovi Únie navrhla zmenu článku 22 Štatútu, ktorou sa doplní výslovný odkaz na systémy zúčtovania cenných papierov.
- (4) Očakáva sa, že významné zmeny tak na svetovej, ako aj na európskej úrovni zvýšia riziko, že poruchy postihujúce zúčtovacie systémy, najmä centrálnu protistranu, ohrozia plynulé fungovanie platobných systémov a uskutočňovanie jednotnej menovej politiky, čo v konečnom dôsledku ovplyvňuje hlavný cieľ Eurosystému, ktorým je udržiavať cenovú stabilitu.
- (5) Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska oznámilo 29. marca 2017 Európskej rade svoj zámer vystúpiť z Európskej únie. Vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie povedie k zásadnej zmene v spôsobe regulovania určitých systémovo významných činností zúčtovania a dohľadu nad nimi, čo bude mať negatívny vplyv na schopnosť Eurosystému monitorovať a riadiť riziká pre hladké fungovanie platobných systémov a na uskutočňovanie menovej politiky Eurosystému.
- (6) Centrálna zúčtovacia čoraz viac nadobúda cezhraničnú povahu a je čoraz viac systémovo dôležitá. Vzhľadom na rôznorodosť členov centrálnych protistrán a celoeurópsku povahu finančných služieb, ktoré centrálna protistrana poskytuje, majú centrálna protistrana kľúčový význam pre Úniu ako celok, a to najmä pre eurozónu. Táto skutočnosť je zohľadnená v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 (²), ktoré zavádza mechanizmus kolektívneho dohľadu vo forme kolégií, pozostávajúcich z príslušných vnútroštátnych orgánov a orgánov Únie vrátane Eurosystému ako centrálnej banky vydávajúcej euro.
- (7) V záujme riešenia týchto problémov Komisia 13. júna 2017 predložila legislatívny návrh na zabezpečenie finančnej stability a bezpečnosti a spoľahlivosti centrálnych protistrán, ktoré majú systémový význam pre finančné trhy v celej Únii. Aby mohol Eurosystém ako centrálna banka vydávajúca euro uskutočňovať úlohu ustanovenú

(*) Zatiaľ neuvyverejnené v úradnom vestníku.

(¹) ECLI: EU:T:2015:133.

(²) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

v legislatívnom návrhu, je mimoriadne dôležité, aby mal príslušné právomoci podľa Zmluvy a štatútu ESCB. Eurosystem by mal najmä mať regulačné právomoci na prijímanie záväzných hodnotení a požadovanie nápravných opatrení v úzkej spolupráci s ostatnými orgánmi Únie. Okrem toho, ak je to nevyhnutné na ochranu stability eura, ECB by tiež mala mať regulačné právomoci na prijímanie dodatočných požiadaviek pre centrálnu protistranu zapojenú do zúčtovania významného objemu transakcií v eurách.

- (8) Článok 22 štatútu ESCB je súčasťou kapitoly IV „Menové funkcie a operácie ESCB“. Úlohy v ňom zverené by preto mali slúžiť len na účely menovej politiky.
- (9) Z týchto dôvodov by ECB mala byť priznaná regulačná právomoc vo vzťahu k zúčtovacím systémom, najmä centrálnym protistranám, prostredníctvom zmeny článku 22 štatútu ESCB,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Článok 22 štatútu ESCB sa nahrádza takto:

„Článok 22

Zúčtovacie systémy a platobné systémy

ECB a národné centrálné banky môžu poskytnúť zariadenie a ECB môže vydávať nariadenia na zabezpečenie účinnosti a spoľahlivosti zúčtovacích a platobných systémov a zúčtovacích systémov pre finančné nástroje v rámci Únie a voči iným krajinám.“

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.“

Vo Frankfurte nad Mohanom 22. júna 2017

Prezident ECB

Mario DRAGHI
